

בָּנִים: יח לְשִׁמְרֵי בְרִיתוֹ וְלִזְכָּרֵי פִקְדוֹי לְעֲשׂוֹתָם: יט יְהוָה אֱלֹהֵינוּ בְּשֵׁמוֹת הַבָּנִים

זוהר תהלים

וּנְקָבָה, נִקְרָא אָדָם, וְאִזּוּ יֵרָא חֲטָא. וְלֹא עוֹד, אֲלֵא שְׁשׁוּרָה בּוֹ עֲנוּה. וְלֹא עוֹד, אֲלֵא שְׁשׁוּרָה בּוֹ חֶסֶד. וּמִי שֶׁלֹּא נִמְצָא זָכָר וּנְקָבָה, אֵין בּוֹ לֹא יִרְאָה וְלֹא עֲנוּה וְלֹא חֲסִידוּת. וּמִשּׁוּם כִּךָּ נִקְרָא אָדָם כָּלֵל הַכֹּל. וְכִיּוֹן שֶׁנִּקְרָא אָדָם, שׁוּרָה בּוֹ חֶסֶד, שֶׁכְּתוּב (שם פט) אָמַרְתִּי עוֹלָם חֶסֶד יִבְנֶה וְגו'. וְלֹא יְכוּל לְהַבְנוֹת אִם לֹא נִמְצָא זָכָר וּנְקָבָה.

וְכַתּוּב (תהלים קג) וְחֶסֶד ה' מְעוֹלָם וְעַד עוֹלָם עַל יִרְאָיו. יִרְאָיו - כָּלֵל שֶׁל אָדָם. דְּבָר אַחַר וְחֶסֶד ה' מְעוֹלָם וְעַד עוֹלָם - אֵלֶּה אוֹתָם כִּהְנִים שְׂבָאוּ מִצַּד הַחֶסֶד, וְיִרְשׁוּ יִרְשָׁה זוֹ שְׁיִרְדֶּה מְעוֹלָם שְׁלֹמְעֵלָה לְעוֹלָם שְׁלֹמְטָה. עַל יִרְאָיו - כִּהְנִים שְׁלֹמְטָה, שֶׁכְּתוּב (ויקרא טז) וְכִפֹּר בְּעֵדוֹ וּבְעֵד בֵּיתוֹ, לְהַתְּפַלֵּל בְּכָלֵל שֶׁל אָדָם. (שם) וְצַדִּיקוֹתוֹ לְבַנֵּי בָנִים, מִשּׁוּם שֶׁזָּכָה לְבַנֵּי בָנִים. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, אִם כִּךָּ, מֵהוּ וְצַדִּיקוֹתוֹ? וְחֶסֶדוֹ הֵיךָ צָרִיךְ לוֹ לְהִיּוֹת! אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, הֵינּוּ סוּד שֶׁשְּׁנִינּוּ בְּזֹאת, (בראשית ב) כִּי מֵאִישׁ לָקַחְתָּה זֹאת. וְכַתּוּב לְזֹאת יִקְרָא אִשָּׁה. וְזֹאת נִכְלָלָה בְּאִישׁ, שֶׁהֵינּוּ חֶסֶד, וְזֹאת נִקְבָּה. חֶסֶד זָכָר. וּמִשּׁוּם כִּךָּ זָכָר שְׂבָא מִצַּד הַלְּבָן הַזֶּה, נִקְרָא חֶסֶד. וְזֹאת נִקְרָאת צַדִּיק, שְׂבָאָה מִצַּד אָדָם, וּמִשּׁוּם כִּךָּ נִקְרָאת אִשָּׁה. וְהֵינּוּ מֵהוּ שֶׁכְּתוּב וְצַדִּיקוֹתוֹ. מֵה זֶה וְצַדִּיקוֹתוֹ? צַדִּיקוֹתוֹ שֶׁל חֶסֶד, בֵּת זּוּגוֹ, לְהַתְּבַשֵּׁם זֶה בְּזֶה. וּמִשּׁוּם כִּךָּ לְמַדְנּוּ, כֹּל כִּהֵן שְׂאִין לוֹ בֵּת זּוּג, אֲסוּר בְּעֵבֻדָּה, שֶׁכְּתוּב וְכִפֹּר בְּעֵדוֹ וּבְעֵד בֵּיתוֹ.

מִלְּאָף ה' צְבָאוֹת. זֶהוּ שֶׁכְּתוּב (מלאכי ב) כִּי שִׁפְתֵי כֹהֵן יִשְׁמְרוּ דַעַת וְתוֹרָה יִבְקֶשׁוּ מִפִּיהוּ כִּי מִלְּאָף ה' צְבָאוֹת הוּא. מִפְּנֵי מָה זָכָה כֹהֵן לְהִקְרָא מִלְּאָף ה' צְבָאוֹת? אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, מֵה מִלְּאָף ה' צְבָאוֹת כֹהֵן לְמַעְלָה, אִף כֹהֵן מִלְּאָף ה' צְבָאוֹת לְמַטָּה.

וּמִי הוּא מִלְּאָף ה' צְבָאוֹת לְמַעְלָה? (דניאל יב) זֶה מִיכָאֵ"ל הַשָּׁר הַגָּדוֹל, שְׂבָא מִחֶסֶד שֶׁל מַעְלָה, וְהוּא כֹהֵן גָּדוֹל שֶׁל מַעְלָה. כְּבִיכּוֹל כֹהֵן גָּדוֹל שֶׁלֹּמְטָה נִקְרָא מִלְּאָף ה' צְבָאוֹת, מִשּׁוּם שְׂבָא מִצַּד הַחֶסֶד. מֵהוּ חֶסֶד? רַחֲמִים תּוֹךְ רַחֲמִים. וּמִשּׁוּם כִּךָּ כֹהֵן לֹא נִמְצָא מִצַּד הַדִּין. מֵה הַטַּעַם זָכָה כֹהֵן לְחֶסֶד? בְּגַלֵּל הִירְאָה. זֶהוּ שֶׁכְּתוּב (תהלים קג) וְחֶסֶד ה' מְעוֹלָם וְעַד עוֹלָם עַל יִרְאָיו. מֵהוּ עוֹלָם וְעוֹלָם? אָמַר רַבִּי יִצְחָק, כְּמוֹ שֶׁהִתְקַן בְּחֻדְרֵי הַקְּדוּשָׁה, עוֹלָם אֶחָד, וְעוֹלָם שְׁנַיִם. אָמַר רַבִּי חֵיִיא, אִם כִּךָּ, מִן הָעוֹלָם וְעַד הָעוֹלָם צָרִיךְ לוֹ לְהִיּוֹת! אָמַר לוֹ, שְׁנַיִ עוֹלָמוֹת הֵם, וְחֻזְרוּ לְהִיּוֹת אֶחָד. אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר לְרַבִּי יִצְחָק, עַד מְתֵי תִסְתֵּם דְּבָרֶיךָ? מִן הָעוֹלָם וְעַד הָעוֹלָם כָּלֵל שֶׁל סוּד עֲלִיוֹן, אָדָם שְׁלֹמְעֵלָה וְאָדָם שְׁלֹמְטָה, וְהֵינּוּ עוֹלָם וְעוֹלָם. וְכַתּוּב יְמֵי עוֹלָם, וְכַתּוּב שְׁנוֹת עוֹלָם, וְהָרִי פְרָשׁוּהָ בְּחֻדְרֵי הַקְּדוּשָׁה הָעֲלִיוֹן. עַל יִרְאָיו - שֶׁכֵּל מִי שֶׁהוּא רֹא חֲטָא, נִקְרָא אָדָם. מְתֵי? אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, שֵׁישׁ בּוֹ יִרְאָה, עֲנוּה, חֲסִידוּת, כָּלֵל שֶׁל הַכֹּל. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, וְהָרִי שְׁנִינּוּ, אָדָם כָּלֵל זָכָר וּנְקָבָה. אָמַר לוֹ, וְדָאֵי כִךָ זֶה בְּכָלֵל שֶׁל אָדָם, שְׁמֵי שֶׁמִּתְחַבֵּר זָכָר